

רע"פ 9013/23 - עוויסת חסין נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 9013/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקש: עוויסת חסין

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-ע"פ 70570-06-23 מיום 17.12.2023 שניתן על ידי השופטים ע' שחם, א' רובין ו-נ' פלקס

בשם המבקש: עו"ד יעקב קסטל

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים ע' שחם, א' רובין ו-נ' פלקס) ב-ע"פ 70570-06-23 מיום 17.12.2023, במסגרתו נדחה ערעור המבקש על הכרעת הדין וגזר הדין של בית משפט השלום בירושלים (השופטת ג' סקפה שפירא) ב-ת"פ 42293-01-20 מהימים 22.3.2023 ו-24.5.2023, בהתאמה.

2. על פי עובדות כתב האישום (להלן: כתב האישום המקורי), המבקש נרשם כבעלים של חברת צוות בניה מ.ש בע"מ (להלן: החברה) והיה "מנהלה הפעיל, והרוח החיה שבה" בתקופה הרלוונטית. במהלך החודשים יוני 2017 עד פברואר 2018, המבקש כלל בדיווחיו למע"מ כמס תשומות את סכום המע"מ הנקוב ב-46 חשבוניות על שם ארבע

חברות שונות, בסך כולל של 2,167,432 ש"ח. זאת, למרות שהמבקש והחברה לא ביצעו עסקאות עם חברות אלה. בגין האמור, המבקש והחברה הואשמו ב-46 עבירות של ניכוי תשומות שאין לגביהן מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975 (להלן: החוק או חוק מס ערך מוסף) במטרה להתחמק או להשתמט מתשלום מס בנסיבות מחמירות, לפי סעיפים 117(ב)(5) ו-117(ב)(2)(3) לחוק.

3. המבקש כפר תחילה במיוחס לו בכתב האישום המקורי וטען כי החשבוניות האמורות משקפות עסקאות אמיתיות; לאחר מכן הודה במסגרת הסדר טיעון בעובדות כתב אישום מתוקן, והורשע על סמך הודאתו; ומאוחר יותר ביקש לחזור בו מההודאה. בקשה זו התקבלה, ובהתאם, בוטלה הרשעתו. בהמשך לכך, המבקש מסר תשובה נוספת לכתב האישום, שבה נטען כי החשבוניות המתוארות בכתב האישום הן אמנם פיקטיביות, אך המבקש לא ידע על כך, וממילא, לא התכוון להתחמק במעשיו מתשלום מס.

4. בית משפט השלום הרשיע את המבקש ביום 22.3.2023 במיוחס לו בכתב האישום המקורי. נקבע, בהסתמך על כלל הראיות, כי המבקש רכש את החברה, היה הבעלים והמנהל הפעיל שלה ומסר את החשבוניות הכוזבות למנהל החשבונות של החברה לצורך קיזוז התשומות. לצד זאת, נדחתה טענת המבקש כי שימש כ"איש קש" בלבד עבור אדם אחר בשם חאדר עודה (להלן: חאדר) שהיה הבעלים האמיתי של החברה, תוך שצוין כי עדותו בבית המשפט היא עדות "כבושה" אשר עומדת ב"סתירה חזיתית" לגרסאות קודמות שלו ולראיות חיצוניות אובייקטיביות.

עוד צוין, כי המבקש נמנע מלהביא ראיות רלבנטיות, ובהן עדותו של חאדר; כי אף אם הייתה לחאדר מעורבות כלשהי בעסקי החברה, אין בכך כדי להטיל ספק בחלקו המרכזי והמהותי של המבקש בפעילותו; וכי גם אילו הייתה מתקבלת הטענה כי המבקש שימש כ"איש קש" בלבד, ממכלול הנסיבות עולה כי ידע, "לכל הפחות ברמה של עצימת עיניים", כי החשבוניות שעליהן דיווח אינן משקפות עסקאות אמיתיות של החברה.

5. בגזר הדין, בית משפט השלום קבע כי המבקש גרם במעשיו לפגיעה משמעותית בערכים המוגנים, עת פעל באופן שיטתי להעלמת מס בסכום "עצום" מקופת המדינה ופגע בשמן הטוב של החברות שצוינו בקבלות הפיקטיביות. בנסיבות אלה, ובהתחשב במדיניות הענישה הנוהגת בעבירות מס ערך מוסף, נקבע כי מתחם העונש ההולם הוא בין 20 ל-36 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וקנס בין 30,000 ש"ח ל-50,000 ש"ח.

בגדרי המתחם, נשקלו, בין היתר, גילו הצעיר של המבקש, היעדרן של הרשעות קודמות והעובדה שהוא מנהל אורח חיים מתפקד. יחד עם זאת, צוין כי הוא אינו לוקח אחריות על העבירות שבהן הורשע, דבר המקים חשש כי יחזור לבצען. לנוכח האמור, נגזרו על המבקש 22 חודשי מאסר בפועל; 9 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירות מסוג פשע לפי חוק מס ערך מוסף, למשך 3 שנים; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור עבירות מסוג עוון לפי חוק מס ערך מוסף, למשך 3 שנים; וקנס בסך 32,000 ש"ח.

6. ערעור המבקש על הכרעת הדין וגזר הדין - נדחה. בית המשפט המחוזי אימץ את קביעתו של בית משפט השלום כי עדות המבקש בבית המשפט, בה נטען לראשונה כי שימש כ"איש קש", היא עדות "כבושה". בהמשך לכך, נקבע כי המערער לא הצליח לסתור את העולה מן הרישומים בזמן אמת, לפיהם היה במועדים הרלוונטיים הבעלים של החברה ומנהלה הפעיל, ועל כן חזקה כי היה מודע לכך שהחשבוניות פיקטיביות. עוד נקבע, כי אף אם קיימות אינדיקציות למעורבותו של חאדר בחברה, אין בכך כדי לשלול את מעורבותו המרכזית של המבקש בפעילותו. אשר

לעונש שנגזר על המבקש, צוין כי אמנם לא מדובר בעונש מקל, אך הוא תואם את מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות חוק מס ערך מוסף ואינו מצדיק התערבות.

7. מכאן הבקשה שלפניי. המבקש שב על טענתו כי "קיים הרבה מעבר לספק הסביר ביחס לאשמתו בעבירה הספציפית בה הואשם". זאת, לנוכח האפשרות "הסבירה ואף הקרובה לוודאי" כי אותו חאדר הוא שהיה הבעלים האמיתי של החברה, ואילו המבקש שימש כ"איש קש" בלבד ולא ידע כי דיווח על חשבוניות פיקטיביות. נוסף על כך, נטען כי העובדה שהמבקש עבד במשרה מלאה בתור חדרן במלון מטילה בספק את אפשרותו לנהל את החברה כמיוחס לו; כי ההודאות שמסר לפיהן הוא בעל החברה, הן הודאות שווא שנמסרו בשל חששו כי ייחשב ל"משת"פ"; וכי אי-זימונו של חאדר לחקירה במשטרה הוא בגדר מחדל. מודגש, כי עניינה של הבקשה אינו בקביעות עובדתיות אלא ב"הסקת מסקנות מעובדות שברובן לא היו שנויות במחלוקת", וכי חשיבותה חורגת מהמקרה הספציפי של המבקש, בשל הצורך "לחדד את הוראות הדין ולחזור למושכלות ראשונים, לפיהם אין להרשיע נאשם בעבירה בה הואשם אלא אם זו הוכחה על ידי התביעה מעבר לספק הסביר".

לנוכח האמור, נטען כי יש לבטל את הרשעת המבקש בשל עיוות דין, ולהרשיעו בביצוע עבירה לפי סעיף 117א לחוק. לחלופין, מבוקש כי עניינו של המבקש יוחזר לערכאה הדיונית לבירור אחריותו בתור "איש קש", וגזירת דינו מחדש בהתאם.

8. דין הבקשה להידחות. הלכה היא כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, כאשר מתעוררים בנסיבות העניין שיקולי צדק ייחודיים או כשנגרם עיוות דין (רע"פ 8334/23 שטרק נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (29.11.2023)). מהבקשה דנן לא עולה סוגיה עקרונית, ואף לא חשש לעיוות דין.

9. טענות המבקש מוכוונות כלפי קביעות הערכאות קמא ביחס לתפקידיו בחברה וביחס למעורבותו של אותו חאדר בניהולה, בהסתמך על ראיות שונות. על אף שהמבקש מנסה לתארן כטענות עקרוניות וכלליות ביחס לרף ההוכחה הנדרש להרשעה, הן קשורות לעניינו הפרטי בלבד.

10. כמו כן, הלכה היא כי ערכאת ערעור אינה נוהגת להתערב בממצאי עובדה ומהימנות למעט במקרים חריגים, וכך ביתר שאת כאשר מדובר ב"גלגול שלישי" (רע"פ 6651/23 לקר נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (12.11.2023)). קביעותיהן של הערכאות קמא בעניינו של המבקש נומקו בפירוט על סמך כלל הראיות שהונחו לפניו, ובכלל זה הגרסאות השונות שמסר בחקירותיו ובבית המשפט, עדויות נוספות, מסמכים ותיעודי חשבונות בנק של המבקש ושל החברה. בראי זאת, אף אילו הייתי נכון לקבל את ההבחנה שמציע המבקש בין טענות המופנות כלפי קביעות עובדתיות לבין טענותיו כלפי "הסקת מסקנות מעובדות", הרי שלא נפל בהרשעתו פגם המצדיק התערבות, לא כל שכן עיוות דין.

11. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, ד' בשבט התשפ"ד (14.1.2024).

שׁוֹפֵט
